SAMOK

Kuulemistilaisuus 9.6.2024

Sivistysvaliokunta:

U 31/2024 vp Valtioneuvoston kirjelmä eduskunnalle komission ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi harjoittelijoiden työehtojen parantamisesta ja täytäntöönpanemisesta sekä harjoitteluksi naamioitujen varsinaisten työsuhteiden torjumisesta (harjoitteludirektiivi)

E 38/2024 vp Valtioneuvoston selvitys: neuvoston suositus harjoittelun vahvistetuista laatupuitteista

Eurooppapolitiikan ja kansainvälisten asioiden asiantuntija

Roosa Veijola

roosa.veijola@samok.fi

puh. 050 389 1012

Yleiset huomiot

- SAMOK kannattaa direktiiviehdotuksen tavoitetta parantaa ja vahvistaa työntekijöiksi katsottavien harjoittelijoiden työehtoja sekä torjua harjoitteluiksi naamioituja työsuhteita
- Lausunnossa kommentoimme yksityiskohtaisemmin E 38/2024 vp Valtioneuvoston selvitys: neuvoston suositus harjoittelun vahvistetuista laatupuitteista
    - läheisempi kytkös harjoitteluihin, jotka suoritetaan osana koulutusta

Ammattikorkeakouluopiskelijoiden harjoittelut

- Ammattikorkeakouluissa harjoittelu on pakollinen osa kaikkia ammattikorkeakoulututkintoja (ammattikorkeakoululaki 932/2014)
- Harjoitteluista vain vähän tutkimusta & tilastoja kansallisella tasolla
  - esimerkiksi määristä ei vuosittaista tilastoa
- Vuonna 2019 teetetyn harjoittelubarometrin (Akava Works) mukaan noin 36% amk-opiskelijoista sai harjoittelusta palkkaa
  - palkallisuus yleisintä tekniikan & maa- ja metsätalousaloilla (yli 80%)
  - palkallisuus harvinaisinta terveys- ja hyvinvointialalla (3%)
    - voi koitua jopa ylimääräisiä kuluja opiskelijalle

E 38/2024 vp Valtioneuvoston selvitys: neuvoston suositus harjoittelun vahvistetuista laatupuitteista

- SAMOK on yhtä mieltä Suomen kannan kanssa seuraavissa asioissa
  - harjoittelijoiden oikeuksista pidetään huolta ja epäsuotuisaa kohtelua torjutaan
  - harjoittelut tarjoavat nuorille ja heikossa työmarkkina-asemassa oleville mahdollisuuksia sujuviin siirtymiin työelämään
  - harjoitteluiden osallistavuutta ja rekrytointien läpinäkyvyyttä lisätään
  - kansalliset erityispiirteet huomioidaan

E 38/2024 vp Valtioneuvoston selvitys: neuvoston suositus harjoittelun vahvistetuista laatupuitteista

- SAMOK suhtautuu kriittisesti Suomen kantaan seuraavilta osin
  - SAMOK näkee, että opiskelijalle tulee maksaa korvausta opiskelijan harjoittelussa käyttämästään ajasta elinkustannusten kattamiseksi, mikä kattaa toimeentulon vähintään koko harjoittelun ajan
    - vrt. Suomen kanta: harjoittelun palkallisuuteen tulisi suositustekstissä jättää kansallista joustovaraa
  - SAMOK näkee, että suositusten tulee koskea kaikkia korkeakouluharjoitteluja alasta riippumatta
    - vrt. Suomen kanta: suosituksia ei tulisi soveltaa säänneltyyn tai pätevyyden tuottavaan koulutukseen liittyvään harjoitteluun
  - SAMOK näkee, että vapaaehtoisuudesta huolimatta Suomen tulee edistää suosituksen tavoitteita kansallisesti ja raportoida niiden edistymisestä kattavasti

E 38/2024 vp Valtioneuvoston selvitys: neuvoston suositus harjoittelun vahvistetuista laatupuitteista

- Muuta suosituksesta:
  - SAMOK kannattaa, että jäsenmaiden tulisi huolehtia, että harjoittelusta tehdään kirjallinen sopimus
    - harjoittelusta laadittavassa kirjallisessa työ- tai harjoittelusopimuksessa tulee määritellä opiskelijan työtehtävät, työharjoittelun ohjaaja ja tavoitteet
    - harjoittelijan työajat eivät saa ylittää työsuhteessa olevan työntekijän työaikoja
    - harjoittelusopimuksessa tulee ottaa huomioon ammattikorkeakoulun määrittämät tunnit kirjallisiin töihin
  - SAMOK pitää erittäin kannatettavana komission esityksen toimenpiteitä harjoittelujen osallistavuuden parantamiseksi
    - opiskelijan tulee saada ammattikorkeakoululta tukea harjoittelupaikan etsimisessä
    - kansainvälisille opiskelijoille ja erityistä tukea tarvitseville ryhmille tulisi mm. järjestää erillisiä rekrytointitapahtumia, jotta harjoittelujen saavutettavuus helpottuu.
  - Tärkeää, että jokaiselle AMK-opiskelijalle turvataan mahdollisuus laadukkaaseen harjoitteluun alasta riippumatta

samok.fi | @samok_fin

Suomen opiskelijakuntien liitto – SAMOK

Finlands studerandekårers förbund

National Union of Students in Finnish Universities of Applied Sciences